

Sygnatura akt III U 365/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 28-11-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 18-11-2014r. w Koninie

sprawy **B. G. przy udziale płatnika składek (...) w K. w upadłości**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania **B. G.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 3-03-2014r. znak: (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia B. G. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) SPÓŁKA Z O.O. w K. wynosi 9.100 zł brutto (dziewięć tysięcy sto złotych) począwszy od 1 maja 2013r.

Sygnatura akt III U 365/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. Inspektorat w K. decyzją nr (...) - (...) z dnia 3.03.2014 r. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia B. G. podlegającego ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek (...) wynosi : za okres 05/2013 oraz 07/2013 – 0,00 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne a w okresie (...) – 1.600 zł na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i 1.380,64 zł na ubezpieczenia zdrowotne.

W uzasadnieniu decyzji podano, że w dniu 1.05.2013 r. została zawarta pomiędzy (...) Sp. z o.o. w K. a B. G. umowa o pracę. Na jej podstawie ubezpieczony został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem wynoszącym 9.100 zł brutto jako członek zarządu spółki. Dalej organ rentowy zaznaczył, że z dniem 8.11.2013 r. spółka została postawiona w stan upadłości. W trakcie prowadzenia postępowania wyjaśniającego organ rentowy ustalił, że ubezpieczony po przepracowaniu 36 dni zaczął korzystać ze zwolnienia lekarskiego, a od dnia 1.01.2014 r. został wyrejestrowany z systemu ubezpieczeń. Zdaniem organu rentowego ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego na kwotę 9.100 zł brutto miesięcznie i wypłacanie go przez jeden miesiąc a następnie korzystanie z zasiłku chorobowego może świadczyć o zamiarze jego i pracodawcy do wywołania swoimi oświadczeniami woli ochrony ubezpieczeniowej, a sytuacja finansowa spółki w tym postawienie jej w stan upadłości w

związku z jej niewypłacalnością uzasadniają uznanie umówionego wynagrodzenia za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i nacechowane zamiarem wyłudzenia świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W oparciu o powyższe organ rentowy dokonał obniżenia ustalonego przez strony wynagrodzenia za pracę stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, które w 2013 r. wynosiło 1.600 złotych.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył B. G., który zarzucił zaskarżonej decyzji błędne ustalenia stanu faktycznego sprawy oraz bezpodstawne obniżenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

W uzasadnieniu odwołujący podał, że w dniu 6.03.2013 r. został powołany na stanowisko członka zarządu (...) Sp. z o.o. w K. z wynagrodzeniem wynoszącym 9.100 złotych. Zaznaczył, że jednocześnie od 2011 r. był zatrudniony na umowę o pracę w (...) Sp. z o.o. na stanowisku dyrektora finansowo – ekonomicznego z wynagrodzeniem 5.000 złotych oraz do 31.05.2013 r. był zatrudniony na umowę o pracę w Przedsiębiorstwie (...) S.A w K. na stanowisku prezesa zarządu z wynagrodzeniem 9.000 zł. W związku z tym, że w dniu 15.04.2013 r. otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę w tym ostatnim zakładzie, poprosił udziałowców spółki (...) o zmianę formy pełnienia obowiązków z powołania na umowę o pracę (na dotychczasowych warunkach płacowych). Podał nadto, że posiada wykształcenie wyższe ekonomiczne. Zdaniem odwołującego posiadane wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe jest zgodne z przedmiotowym stosunkiem pracy, a wynagrodzenie adekwatne do zakresu obowiązków, umiejętności, wykształcenia i doświadczenia zawodowego. Zaznaczył, że w związku z jego rezygnacją, w dniu 24.06.2013 r. powołany został nowy członek zarządu z wynagrodzeniem wynoszącym 12.000 zł i wysokości tej organ rentowy nie kwestionował. Ponadto zaznaczył, że wynagrodzenie prezesa, który pełnił te obowiązki przed odwołującym wynosiły ok. 20.000 złotych, a od stycznia do lutego 2013 r. też 9.100 zł. Zaznaczono również, że w dniu powołania odwołującego na stanowisko członka zarządu, spółka była wypłacalna i nie posiadała zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego, które mogłyby sugerować niewypłacalność spółki, a wniosek o ogłoszenie upadłości został złożony przez jego następcę, a stwierdzenie niewypłacalności spółki nastąpiło w dniu 7.11.2013 r., kiedy nie pełnił już obowiązków członka zarządu. Podkreślono, że także po ogłoszeniu upadłości spółki wynagrodzenia w upadłej spółce pozostają bez zmian. W oparciu o powyższe odwołujący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i pozostawienie wymiaru składek na ubezpieczenie w wysokości wynikającej z umowy o pracę.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego oraz zawiadanie do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego płatnika składek (...) Sp. z o.o. W uzasadnieniu podtrzymało argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

B. G. urodził się w dniu (...) W 2006 r. ukończył Akademię (...) w P. na Wydziale Zarządzania na kierunku (...). W okresie od 10.09.2007 r. do 8.04.2011 r. był zatrudniony w firmie (...) S.A z siedzibą w J., gdzie wykonywał pracę na stanowiskach : samodzielny referent ds. eksportu, młodszy specjalista ds. eksportu oraz specjalista ds. zakupów. Od 1.10.2011 r. odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) (...) w upadłości układowej w K. z wynagrodzeniem wynoszącym miesięcznie 3.000 zł brutto oraz dodatkiem funkcyjnym w wysokości 2.000 złotych.

Następnie od dnia 29.02.2012 r. B. G. pełnił funkcję prezesa zarządu w Przedsiębiorstwie (...) S.A w K. z miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym 9.000 zł brutto.

W dniu 6.03.2013 r. odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników (...) Spółka z o.o. Spółka ta istnieje od 12.05.2008 r. a jej przedmiotem działalności było między innymi budowanie obiektów sportowych, w tym tzw. „orlików”.

Uchwałą nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) Spółka Sp. z o.o. w K. B. G. został powołany na członka zarządu spółki. W trakcie zgromadzenia postanowiono również o zmianie siedziby spółki i przeniesieniu ją do K..

W dniu (...) r. miało miejsce zgromadzenie wspólników (...) Sp. z o.o. i w jego trakcie podjęto między innymi uchwały dotyczące wynagrodzenia dla członków zarządu. I tak K. Ś. otrzymał za okres styczeń 2013 r. oraz od 1-13.02.2013 r. wynagrodzenie w wysokości 9.100 złotych, natomiast odwołującemu B. G. ustalono kwotę wynagrodzenia w okresie od 6.03.2013 r. do 31.12.2013 r. w wysokości 9.100 zł netto miesięcznie.

W 2011 r. obroty firmy wynosiły 12 mln złotych, a w 2012 r. 17 mln zł. Jednakże w marcu 2013 r. spółka (...) borykała się z trudnościami finansowymi, gdyż pomimo dysponowania środkami finansowymi w wysokości 600.000 zł i regularnym wypłacaniem wynagrodzenia pracownikom, nie wywiązywała się ona z płatności na rzecz kontrahentów.

W dniu 15.04.2013 r. B. G. otrzymał wypowiedzenie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie (...) S.A w K., które rozwiązywało umowę z dniem 31.05.2013 r. Pragnąc zachować ciągłość ubezpieczenia społecznego B. G. zdecydował się poprosić udziałowców spółki (...) o zmianę formy pełnienia obowiązków na zatrudnienie w ramach umowy o pracę, z zachowaniem prawa do dotychczasowego wynagrodzenia.

W efekcie porozumienia została w dniu 1.05.2013 r. zawarta pomiędzy (...) Sp. z o.o. w K. a odwołującym umowa o pracę na podstawie której został on zatrudniony na czas nieokreślony jako członek zarządu z miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym 9.100 zł brutto. Do jego obowiązków należało : formułowanie celów strategicznych spółki, nadzór nad rachunkowością, sprawy ubezpieczeń, zarządzanie finansami, nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawa pracy, racjonalizacja kosztów, optymalizacja zakupów i wydatków, doskonalenie organizacji oraz jakości działania spółki, bieżący kontakt ze zleceniodawcami. Choć stanowisko odwołującego zostało określone jako „członek zarządu” to w istocie wykonywane przez niego czynności odpowiadały czynnościom prezesa zarządu, a sposób reprezentacji spółki upoważniał odwołującego do samodzielnego prowadzenia spraw spółki.

W okresie zatrudnienia odwołujący zajmował się przede wszystkim czynnościami związanymi z przeniesieniem siedziby spółki z K. do K. tj. przekazywaniem dokumentów oraz majątku spółki. Prowadził rozmowy z kontrahentami, zajmował się polityką kadrową spółki. Wówczas w spółce pracowało 5 etatowych pracowników oraz kilku pracowników zatrudnionych na podstawie umów zlecenia, w tym między innymi M. T., która na stanowisku głównej księgowej otrzymywała wynagrodzenie miesięczne wynoszące 4.500 złotych. W trakcie wykonywania swojej działalności odwołujący miał trudności z zapoznaniem się z dokumentacją finansową pozostawioną przez jego poprzednika K. Ś.. Z końcem maja 2013 r. z uwagi na stan zdrowia oraz problemy z działalnością spółki odwołujący złożył rezygnację z pełnienia funkcji i od 6.06.2013 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim a następnie do dnia 4.12.2013 r. pobierał zasiłek chorobowy.

Od 22 czerwca 2013 r. na miejsce odwołującego został powołany W. D., z wynagrodzeniem miesięcznym wynoszącym 12.000 zł brutto. Po zapoznaniu się za całością dokumentów dotyczących stanu finansowego spółki, a do których dostępu nie miał jeszcze wówczas odwołujący, zdecydował się on złożyć do sądu wniosek o ogłoszenie upadłości spółki, która została ogłoszona w dniu 7.11.2013 r. Syndykiem spółki został ustanowiony J. K., który zajmuje się prowadzenie spraw spółki i między innymi na stanowisko głównej księgowej zatrudnił K. A. z miesięcznym wynagrodzeniem wynoszącym 3.570 zł brutto.

W związku z upadłością likwidacyjną spółki (...) z dniem (...) r. rozwiązana została z odwołującym umowa o pracę.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego i przedłożonych do sprawy, a także akt V GU 25/13, V GU 29/13, jak również na podstawie zeznań odwołującego B. G. oraz świadków J. K., K. A., K. Ś., W. D., M. T..

Jako wiarygodne Sąd uznał zeznania B. G. albowiem miały one odzwierciedlenie w przedłożonych przez niego dokumentach, a także zeznaniach wszystkich świadków zeznających w niniejszej sprawie.

W pełni na uwzględnienie zasługiwały zeznania świadków J. K., K. A., K. Ś., W. D., M. T. gdyż były one ze sobą zbieżne, wzajemnie się uzupełniały oraz potwierdzały zeznania odwołującego.

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu nie była również kwestionowana przez strony.

Przedmiotem sporu było ustalenie, czy podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i chorobowe jest właściwa, tj. czy wynagrodzenie za pracę odwołującego B. G. nie jest zbyt wygórowane.

Stosownie do treści przepisu art. 6 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., nr 1442 j.t.) obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami.

Ponadto art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 wprowadzają w odniesieniu do pracowników obowiązek ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego. Zgodnie z treścią art. 13 pkt 1 cytowanej ustawy obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne w okresach – od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania stosunku pracy.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy systemowej stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3. Zgodnie zaś z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

W okolicznościach ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego, na wstępie należało odpowiedzieć na pytanie, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych był w ogóle uprawniony do przeprowadzania kontroli wysokości uzgadnianego przez strony stosunku pracy wynagrodzenia za pracę, w aspekcie świadczeń z ubezpieczenia społecznego – zarówno w zakresie zgodności z prawem, jak i zasadami współżycia społecznego. Na tak postawione pytanie należy odpowiedzieć twierdząco, gdyż zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 26/07, z dnia 19 września 2007 r., III UK 30/07).

Realna możliwość takiej kontroli powstaje po przekazaniu przez płatnika raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1 ustawy. W raporcie płatnik przedstawia między innymi dane o tytule ubezpieczenia i podstawie wymiaru składek oraz dokonuje zestawienia należnych składek na poszczególne ubezpieczenia. Dane te mogą być zakwestionowane zarówno przez ubezpieczonego, jak i przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. W ramach działań prowadzonych w oparciu o przepisy art. 41 ust. 12 i 13 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować także wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art. 58 k.c.). Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy, należy podkreślić, iż wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy nie zakwestionował faktycznego świadczenia przez odwołującego pracy na rzecz płatnika składek w okresie od momentu jego zatrudnienia do dnia przejścia przez niego na zwolnienie lekarskie, tj. od 1.05.2013 r. do 6.06.2013 r.

Spornym pozostawało jedynie, czy w sprawie zachodziły przesłanki do ustalenia, że B. G. powinien być objęty ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek wynoszącą 9.100,00 zł, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości minimalnego wynagrodzenia.

Ponieważ organ rentowy kwestionował ważność tej umowy w zakresie ustalenia przez strony wysokości należnego odwołującemu B. G. wynagrodzenia, Sąd przeprowadził w tym zakresie stosowne postępowanie dowodowe. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych obowiązują także przepisy art. 3 i 232 k.p.c. Regulacje te określają zarówno zakres postępowania dowodowego, jak i obowiązki stron w tym zakresie. W myśl art. 3 k.p.c. strony zobowiązane są przedstawiać dowody. Przepis ten statuuje więc zasadę odpowiedzialności samych stron za wynik procesu. Zgodnie z nim, to strony muszą przejawiać aktywność procesową w tym zakresie, na nich spoczywa więc obowiązek wyraźnego, jednoznacznego powoływania konkretnych środków dowodowych. Stosownie zaś do treści art. 232 k.p.c., strony obowiązane są wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd nie może własnym działaniem zastępować ich beczynności.

Transponując powyższą regułę na grunt niniejszego sporu, należało przyjąć, że organ rentowy zarzucając odwołującemu obejście przepisów prawnych polegające na świadomym osiągnięciu korzyści (zamiarze ich osiągnięcia) z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu, winien w postępowaniu przed sądem wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwym byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z jego stanowiskiem, iż zgłoszenie odwołującego jako pracownika do ubezpieczeń społecznych przez płatnika, z podstawą wymiaru składek 9.100 zł brutto miało na celu uzyskanie wysokich świadczeń z funduszu ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu, organ rentowy nie sprostał jednak swojemu obowiązkowi, w przeciwieństwie do odwołującego, który naprowadził szereg dowodów (przede wszystkim osobowych) zmierzających do wykazania, że zakres jego zadań uzasadniał przyznanie mu wynagrodzenia w wysokości określonej umową.

Nie budzi wątpliwości, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż semiimperatywne normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązują nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także wzgląd na interes publiczny. Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w przepisie art. 353 1 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy, zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współżycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Konieczność oceny wysokości wynagrodzenia umówionego przez strony stosunku pracy powstaje także na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, w którym ustalenie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy oparte jest na zasadzie określonej w przepisach art. 6 ust. 1 i art. 18 ust. 1 w związku z art. 20 ust. 1 i art. 4 pkt 9, z zastrzeżeniem art. 18 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z tymi przepisami, podstawą składki jest przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe,

różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty i wszelkie inne kwoty, niezależnie od tego, czy ich wysokość została ustalona z góry, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, jednolity tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 ze zm.). Dosłowne odczytanie tych przepisów mogłoby prowadzić do wniosku, że dla ustalenia wysokości składek znaczenie decydujące i wyłączne ma fakt dokonania wypłaty wynagrodzenia w określonej wysokości. Należy jednak pamiętać, że umowa o pracę wywołuje skutki nie tylko bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych: kształtuje ona bowiem stosunek ubezpieczenia społecznego, określa wysokość składki, a w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Są to skutki bardzo doniosłe, zarówno z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), jak i interesu publicznego, należy zatem uznać, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych.

Z tego względu art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym oraz z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) - musi być uzupełniony w ramach systemu prawnego stwierdzeniem, że podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy. Zaś ocena godziwości wynagrodzenia wymaga uwzględnienia każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (vide: uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 listopada 1996 r., U 6/96, OTK-ZU 1997, nr 5-6, poz. 66 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1999 r., I PKN 465/99, OSNAPiUS 2001, nr 10, poz. 345).

Mając na uwadze powyższe rozważania, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd doszedł do przekonania, iż umowa o pracę zawarta pomiędzy odwołującym a spółką (...) w dniu 1.05.2013 roku jest w całości, także w części dotyczącej wysokości wynagrodzenia za pracę, zgodna z prawem i zasadami współzycia społecznego.

Odwołujący argumentował chęć zmiany wykonywania obowiązków w spółce (...) z powołania na umowę o pracę mając na uwadze, iż w dotychczasowym przedsiębiorstwie została mu wypowiedziana umowa i w efekcie czego doszło do zawarcia umowy o pracę w dniu 1.05.2013 r. Organ rentowy nie uwzględnił istotnej okoliczności, iż zawarcie przedmiotowej umowy poprzedzało powołanie odwołującego na stanowiska członka zarządu spółki już w dniu 6.03.2013 r. a sam fakt zmiany reżimu wykonywania obowiązków na pracowniczy był uzasadniany chęcią ze strony odwołującego do kontynuowania podleganiu ubezpieczeniu społecznemu. Dążenie zaś do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym, nie mogło zostać uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie, należało ocenić je jako zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia.

Istotnym jest natomiast to czy odwołujący rzeczywiście wykonywał powierzone mu czynności i czy umówione wynagrodzenie nosiło cechę „godziwości” z uwagi na rodzaj, ilość, jakości świadczonej pracy oraz wymagane kwalifikacje.

Przepis art. 78 § 1 k.p. nakazuje ustalenie wynagrodzenia za pracę tak, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi pracy i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonej pracy.

Materiał dowodowy zebrany w toku postępowania wskazuje, iż odwołujący wykonywał pracę na stanowisku członka zarządu (...) Sp. z o.o. w K.. Zarówno rzeczowy jak i osobowy materiał dowodowy precyzował zakres uprawnień i obowiązków wynikających ze stosunku pracy. Z zeznań odwołującego oraz przesłuchanych świadków jednoznacznie wynika, że wykonywał on czynności, które w tamtym okresie dotyczyły przede wszystkim czynności wynikających z przeniesienia siedziby spółki z K. do K.. Ponadto odwołujący wykonywał funkcje typowe dla organu reprezentującego spółkę tj. prowadził negocjacje handlowe, zajmował się polityką kadrową. W ocenie Sądu za niesłuszny należało uznać

przy tym zarzut nieadekwatności wynagrodzenia pobieranego przez B. G. do zajmowanego przez niego stanowiska. Odwołujący nie przeczył, że wysokość jego wynagrodzenia różniła się od wysokości wynagrodzenia pozostałych pracowników, jednakże zdaniem Sądu powyższa różnica stawek była w pełni uzasadniona zakresem obowiązków jakie spoczywały na odwołującym, gdyż był on funkcję reprezentującą spółkę, a więc był osobą ponoszącą pełną odpowiedzialność za jej funkcjonowanie. Należy zwrócić uwagę na wynagrodzenie poprzednika odwołującego na tym stanowisku K. Ś. oraz następcy W. D.. Wysokości ich wynagrodzeń nie odbiegały od wynagrodzenia odwołującego, a warto zauważyć, iż W. D. otrzymywał wyższą pensję w wysokości 12.000 złotych. Nadto jak wynika z zeznań wszystkich świadków wynagrodzenie odwołującego z uwagi na pełnioną funkcję mieściło się w dolnych granicach wynagrodzeń jakie otrzymują osoby wykonujące podobną pracę w innych spółkach na terenie miasta K.. Wysokość wynagrodzenia odwołującego była adekwatna również do posiadanego wyższego wykształcenia ekonomicznego oraz dotychczasowej kariery zawodowej. Odwołujący pracował już wcześniej jako prezes zarządu od 29.02.2012 r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A w K. w zasadzie z analogicznym wynagrodzeniem wynoszącym 9.000 zł brutto miesięcznie. Nie są trafne twierdzenia organu rentowego, że za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego było ustalenie wynagrodzenia odwołującego w kwestionowanej wysokości z uwagi na sytuację finansową spółki. Jakkolwiek rzeczywiście już w marcu 2013 r. występowały trudności w płynności finansowej spółki, jednak nie dotyczyły one płatności wynagrodzeń pracowników, a były związane z kłopotami w wywiązywaniu się z zobowiązań finansowych na rzecz kontrahentów spółki. W przypadającym na wykonywanie przez odwołującego funkcji prezesa zarządu nie istniały jeszcze sytuacje, które uzasadniały konieczność zgłoszenia wniosku o upadłość spółki, gdyż te pojawiły się później i skutkowały ogłoszeniem upadłości spółki dopiero w dniu 7.11.2013 r. Niemniej należy zauważyć, iż ogłoszenie upadłości spółki nie wpłynęło na realizację wypłaty wynagrodzeń, które było nadal wypłacane przez syndyka spółki.

Z uwagi na powyższe, skoro zostało ustalone, że B. G. po podpisaniu umowy pracę rzeczywiście świadczył, a ustalone za wykonywanie tej pracy wynagrodzenie było adekwatne do rodzaju i zakresu ciężących na nim obowiązków pracowniczych, nieistotna w niniejszej sprawie była kwestia, że ubezpieczony przepracował de facto wyłącznie miesiąc.

Mając wszystko powyższe na uwadze, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił więc zaskarżoną decyzję w sposób, że stwierdził, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia B. G. podlegającemu jako pracownik ubezpieczeniom emerytalno – rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu i zdrowotnemu u płatnika składek (...) Sp. z o.o. wynosi od 1.05.2013 r. 9.100 złotych brutto.

SSO Anna Walczak - Sarnowska